

汉语普通话语音训练

خەنزۇ تىلى پۈتۈنچىۋاسى تاۋۇش مەشقىلىرى

——维吾尔族哈萨克族学生专用 (小学版)

ئۇيغۇر ، قازاق ئوقۇغۇچىلىرى ئۈچۈن

باشلانغۇچ مەكتەپ قىسمى

3

刘广徽

木哈白提·哈斯木 编著

北京语言大学出版社

خەنزۇ تىلى پۈتۈنچى خۇاسى تاۋۇش مەشقىلىرى

汉语普通话语音训练

ئۇيغۇر ، قازاق ئوقۇغۇچىلىرى ئۈچۈن
— 维吾尔族、哈萨克族学生专用

باشلانغۇچ مەكتەپ قىسمى (小学版)

3-قىسىم 第三册

刘广徽 木哈白提·哈斯木 编著

北京语言大学出版社

(京)新登字 157 号

图书在版编目 (CIP) 数据

汉语普通话语音训练(维吾尔族哈萨克族学生专用)第三册·小学版/

刘广徽,木哈白提·哈斯木编著.

-北京:北京语言大学出版社,2003

ISBN 7-5619-1238-2

I. 汉…

II. ①刘… ②木…

III. 普通话-语音-小学-教学参考资料-汉语·维吾尔语
(中国少数民族语言)

IV. G624.203

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2003) 第 073713 号

责任印制:乔学军

出版发行:北京语言大学出版社

社 址:北京市海淀区学院路 15 号 邮政编码:100083

网 址: <http://www.blcup.com>

印 刷:北京北林印刷厂

经 销:全国新华书店

版 次:2004 年 3 月第 1 版 2004 年 3 月第 1 次印刷

开 本:850 毫米×1168 毫米 1/32 印张:3.125

字 数:80 千字 印数:1-5000 册

书 号:ISBN 7-5619-1238-2/H·03064

2003 SY 0029

定 价:5.00 元

出版部电话:010-82303590

发行部电话:010-82303651 82303591

传真:010-82303081

E-mail: fxb@blcu.edu.cn

如有印装质量问题·本社出版部负责调换

编者说明

《汉语普通话语音训练》(小学版)第三册供维吾尔族、哈萨克族小学配合汉语教学使用。

本册共10课。主要内容包括句子重音、节拍、停顿、句调(升调、降调、平调和曲调等)并包括复习词重音、音长、拼写规则、变调以及字、词变读轻声、轻读规律、声母和韵母的内容。这些与新疆九年义务教育六年制小学汉语教科书第三册相应同步。

本书一课的内容大致涵盖教科书三课的词语和句子,练习的编排是在第一、二册语音入门阶段的基础上,在继续循环复习声母、韵母,纠正、比较发音的基础上,进行句子重音、节拍、句调和停顿的训练。

节拍练习是本书的重点综合练习之一,它的训练关系到学生的语速和流利、准确程度。每课的朗读词语和句子,是针对课文的节拍、停顿和句重音的练习,练熟后进入课文,能使學生读得、说得更加熟练。

轻声是普通话的一大特点,本书继续引导学生注意发好轻声、轻读词语,并有专门的练习。

声母、韵母和拼写规则有专门的复习性的练习,重点在难认、难发的拼音音节上。

声调教学贯穿全书,每课仍有四声和双音节定调练习。总复习课中列出了教科书第三册里所有的多音节词语及汉字偏旁部首的名称,以便集中复习多音节词语的声、韵、调和重音。

编者

2003年4月

خەنزۇ تىلى پۈتۈنچىسى تاۋۇش مەشقىلىرى

ئۇيغۇر ، قازاق ئوقۇغۇچىلىرى ئۈچۈن
(باشلانغۇچ مەكتەپ قىسمى)

3-قىسىم

ليۇ گۇاڭخۇي مۇھەببەت قاسىم

تۈزگۈچىدىن

«خەنزۇ تىلى پۈتۈڭخۇاسى تاۋۇش مەشىقلىرى» (باشلانغۇچ مەكتەپ قىسمى) نىڭ 3-قىسمى ئۇيغۇر، قازاق باشلانغۇچ مەكتەپلىرىدە خەنزۇ تىلى دەرسلىكىگە ماسلاشتۇرۇپ ئىشلىتىلىدۇ.

بۇ كىتابقا 10 دەرس كىرگۈزۈلدى، ئاساسىي مەزمۇنى: جۈملە ئۇرغۇسى، رېتىم، تىنىش، جۈملە ئىنتوناتسىيىسى يەنى ئۇنىڭدىكى ئۆرلىمە، تۆۋەنلىمە، تۈز ھەم ئۆزگىرىشچان توندا ئوقۇلۇش قائىدىسى، قاتارلىقلار؛ سۆز ئۇرغۇسى، يېزىش قائىدىسى، تون ئۆزگەرتىش، سۆز ۋە خەتلەرنى يەڭگىل ئوقۇش قائىدىسى، شېڭمۇ ۋە يۈنمۇلار توغرىسىدىكى مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. بۇلار شىنجاڭنىڭ توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپى بويىچە ئالتە يىللىق تۈزۈمدىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئۈچۈن تۈزۈلگەن خەنزۇ تىلى دەرسلىكىنىڭ 3-قىسمى بىلەن ماسلىشىدۇ.

بۇ كىتابتىكى ھەر بىر دەرسنىڭ مەزمۇنى دەرسلىك كىتابتىكى تەخمىنەن ئۈچ دەرسنىڭ سۆزلۈك ۋە جۈملىلىرىگە باراۋەر كېلىدۇ. كىتابتىكى مەشىقلەر كىتابنىڭ 1-، 2- قىسمىدىكى تاۋۇشلار ھەققىدىكى دەسلەپكى ساۋاتلار ئاساسىدا ۋە شېڭمۇ، يۈنمۇلار ھەم ئۇلارنى توغرىلاپ، سېلىشتۇرۇپ تەلەپپۇز قىلىش مەشىقلىرى ئاساسىدا جۈملىلەرنىڭ ئۇرغۇ، رېتىم، ئىنتوناتسىيە، تىنىش قائىدىلىرىنى مەشىق قىلىش ئۈچۈن ئورۇنلاشتۇرۇلدى.

رېتىم ھەققىدىكى مەشىقلەر بۇ كىتابتىكى نۇقتىلىق ئۈنۈپەرزال مەشىقلەرنىڭ بىرى بولۇپ، بۇ مەشىق

ئوقۇغۇچىلارنىڭ تەلەپپۇز سۈرئىتىگە ، تەلەپپۇز سۈرئىتىنىڭ راۋان ، توغرا بولۇشىغا بىۋاسىتە مۇناسىۋەتلىك . ھەر بىر دەرسىتىكى سۆز ۋە جۈملىلەرنى ئۈنلۈك ئوقۇش مەشىقلىرى تېكىستىكى رېتىم ، تىنىش ۋە جۈملە ئۇرغۇسىغا قارىتىلغان . بۇلارنى پىششىق مەشىق قىلغاندىن كېيىن تېكىستنى ئوقۇغاندا ، ئوقۇغۇچىلار تېخىمۇ راۋان ئوقۇيالايدىغان ، سۆزلىيەلەيدىغان بولىدۇ .

يېنىك تون پۈتۈڭخۇانىڭ مۇھىم ئالاھىدىلىكلىرىدىن بىرى . داۋاملىق تۈردە ئوقۇغۇچىلارنى يېنىك توننى توغرا ئوقۇشقا ، يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان سۆزلەرنى يادلىۋېلىشقا يېتەكلەش كېرەك .

شېڭمۇ ، يۈنمۇلار ۋە يېزىش قائىدىسى ئۈچۈن تەكرار خاراكتېرلىك مەشىقلەر ئورۇنلاشتۇرۇلدى ، مەشىقنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى ئوقۇش تەس ، تەلەپپۇز قىلىش قىيىن بولغان بوغۇملارغا قارىتىش كېرەك .

تون ھەققىدىكى ئوقۇتۇش پۈتۈن كىتابقا سىڭدۇرۇلگەن بولۇپ ، ھەر بىر دەرسىتە تۆت توننى ئېنىق ئوقۇش ۋە قوش بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونىنى مۇقىملاشتۇرۇش ئورۇنلاشتۇرۇلدى ، بۇلارنى ئۈزلۈكسىز تەكرارلاش كېرەك . ئومۇمىي تەكراردا كۆپ بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ شېڭمۇ ، يۈنمۇ ، تون ۋە ئۇرغۇلىرىنى مەركەزلىك ئۆگىنىشكە قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن ، دەرسلىك كىتابنىڭ 3-قىسمىدىكى بارلىق كۆپ بوغۇملۇق سۆزلەر ۋە خەنزۇچە خەتلەرنىڭ يان بۆلەكلىرىنىڭ تىزىملىكى كۆرسىتىلدى .

تۈزگۈچىدىن

2003-يىل 4-ئاي

目 录

مۇندەرىجە

第一课 (1)

بىرىنچى دەرس

句子重音(1、2、3)复习

جۈملە ئۇرغۇسى(1 ، 2 ، 3) غا مۇناسىۋەتلىك تەكرار

句子的升调和降调(1)

جۈملىنىڭ ئۆرلىمە تونى ۋە تۆۋەنلىمە تونى (1)

停顿(1)

تىنىش(1)

声调 1. 四个声调 双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون ، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字词

2. يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەت ، سۆزلەر

声母 韵母复习(1)

شېئۇ ۋە يۈنىمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار (1)

第二课 (10)

ئىككىنچى دەرس

句子重音(4) 带定语的句子的句重音

جۈملە ئۇرغۇسى (4) ئېنىقلىغۇچىلىق جۈملىلەرنىڭ ئۇرغۇسى

句子的升调和降调(2) 第一声字的升调和降调

جۈملىنىڭ ئۆرلىمە تونى ۋە تۆۋەنلىمە تونى (2) بىرىنچى تونلۇق

خەتلەرنىڭ ئۆرلىمە توندا ۋە تۆۋەنلىمە توندا ئوقۇلۇشى

停顿(2) 标点停顿

تىنىش (2) تىنىش بەلگىلىرى ئارقىلىق ئىپادىلىنىدىغان تىنىشلار

声调 1. 四个声调、双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يىنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

声母 韵母复习(2)

شېخىمۇ ۋە يۈنىمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار (2)

第三课 (16)

ئۈچىنچى دەرس

句子重音(5) 带状语句子的句重音

جۈملە ئۇرغۇسى (5) ھالەتلىك جۈملىلەرنىڭ ئۇرغۇسى

句子的升调和降调(3) 第二声字的升调和降调

جۈملىنىڭ ئۆرلىمە تونى ۋە تۆۋەنلىمە تونى (3) ئىككىنچى تونلۇق

خەتلەرنىڭ ئۆرلىمە توندا ۋە تۆۋەنلىمە توندا ئوقۇلۇشى

停顿(3) 标点停顿

تىنىش (3) تىنىش بەلگىلىرى ئارقىلىق ئىپادىلىنىدىغان تىنىشلار

声调 1. 四个声调、双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يىنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

声母、韵母复习(3)

شېخىمۇ ۋە يۈنىمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار (3)

第四课 (22)

تۆتىنچى دەرس

句子重音(6) 带一般补语句子的句重音

جۈملە ئۇرغۇسى (6) ئادەتتىكى تولۇقلىغۇچىلىق جۈملىلەرنىڭ

句子的升调和降调(4) 第三声字的升调和降调

جۈملىنىڭ ئۆرلىمە تونى ۋە تۆۋەنلىمە تونى (4) ئۈچىنچى تونلۇق
خەتلەرنىڭ ئۆرلىمە توندا ۋە تۆۋەنلىمە توندا ئوقۇلۇشى

停顿(4) 标点停顿小结

تىنىش (4) تىنىش بەلگىلىرى ئارقىلىق ئىپادىلىنىدىغان تىنىشلار
ھەققىدە قىسقىچە خۇلاسە

声调 1. 四个声调、双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

声母 韵母复习(4)

شىخىمۇ ۋە يۈنمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار(4)

第五课 (30)

بەشىنچى دەرس

句子重音(7) 带趋向补语句子的句重音

جۈملە ئۇرغۇسى (7) يۆنىلىش تولۇقلىغۇچىلىق جۈملىلەرنىڭ

ئۇرغۇسى

句子的升调和降调(5) 第四声字的升调和降调

جۈملىنىڭ ئۆرلىمە تونى ۋە تۆۋەنلىمە تونى (5) تۆتىنچى تونلۇق

خەتلەرنىڭ ئۆرلىمە توندا ۋە تۆۋەنلىمە توندا ئوقۇلۇشى

停顿(5) 语法停顿

تىنىش (5) گرامماتىكىلىق تىنىشلار

声调 1. 四个声调、双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

声母 韵母复习(5)

شېڭمۇ ۋە يۈنمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار (5)

第六课 (37)

ئالتىنچى دەرس

句子重音(8) 一般句子的句重音小结

جۈملە ئۇرغۇسى (8) ئادەتتىكى جۈملىلەرنىڭ ئۇرغۇسى ھەققىدە
قىسقىچە خۇلاسە

句子的升调和降调(6) 句末轻声字的升调和降调

جۈملىنىڭ ئۆرلىمە تونى ۋە تۆۋەنلىمە تونى (6) جۈملە ئاخىرىدا
كېلىدىغان يېنىك تونلۇق خەتلەرنىڭ ئۆرلىمە توندا ۋە تۆۋەنلىمە توندا
ئوقۇلۇشى

停顿(6) 语法停顿

تىنىش (6) گرامماتىكىلىق تىنىشلار

声调 1. 四个声调、双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

声母、韵母复习(6)

شېڭمۇ ۋە يۈنمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار (6)

第七课 (46)

يەتتىنچى دەرس

句子重音(9) 逻辑重音①

جۈملە ئۇرغۇسى (9) لوگىكىلىق ئۇرغۇ ①

句子的平调

جۈملىنىڭ تۈز تونى

停顿(7) 语法停顿

تىنىش (7) گرامماتىكىلىق تىنىشلار

声调 1. 四个声调、双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

声母 韵母复习(7)

شېڭمۇ ۋە يۈنمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار (7)

第八课 (55)

سەككىزىنچى دەرس

句子重音(10) 逻辑重音②

جۈملە ئۇرغۇسى (10) لوگىكىلىق ئۇرغۇ ②

句子的曲调

جۈملىنىڭ ئۆزگىرىشچان تونى

停顿(8)

تىنىش (8)

声调 1. 四个声调、双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

声母、韵母复习(8)

شېڭمۇ ۋە يۈنمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار (8)

第九课 (62)

توققۇزىنچى دەرس

句子重音(11) 逻辑重音小结

جۈملە ئۇرغۇسى (11) لوگىكىلىق ئۇرغۇ ھەققىدە قىسقىچە خۇلاسە

句子的升调、降调、平调、曲调小结

جۈملىنىڭ ئۆرلىمە تونى، تۆۋەنلىمە تونى، تۈز تونى ۋە ئۆزگىرىشچان

تونى ھەققىدە قىسقىچە خۇلاسە

停顿(9)

تىنىش (9)

声调 1. 四个声调、双音节词语的声调

تون 1. تۆت تون ، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

声母、韵母复习(9)

شېئۇمۇ ۋە يۈنمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار(9)

第十课 (71)

ئونىنچى دەرس

停顿(10) 语法停顿小结

تىنىش (10) گرامماتىكىلىق تىنىشلار ھەققىدە قىسقىچە خۇلاسە

声调 1. 四个声调、双音节和多音节词语的声调

تون 1. تۆت تون ، ئىككى بوغۇملۇق ۋە كۆپ بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ

تونلىرى

2. 读轻声的字

2. يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەتلەر

节拍

رىتىم

总复习

ئومۇمىي تەكرار

第一课

بىرىنچى دەرس

句子重音(1、2、3)复习

句子的升调和降调(1)

停顿(1)

声调 1.四个声调、双音节词语的声调

2.读轻声的字词

声母、韵母复习(1)

一、句子重音(1、2、3)复习

جۈملە ئۇرغۇسى (1، 2، 3) غا مۇناسىۋەتلىك تەكرار .

那个电厂很大。 梨花开了。 桃子熟了。

谁在教室里？ 这儿有一个学校。 哪儿有医院？

我爸爸是医生。 我们村成了果园。 爷爷种了许多果树。

他问老师问题。 哥哥教我汉语。 艾力给艾山一个水桶。

班长问我们。 奶奶叫你。 阿米娜老师教他们。

二、句子的升调和降调(1)

جۈملىنىڭ ئۆرلىمە تونى ۋە تۆۋەنلىمە تونى .

你妈妈是老师？ ↑ 我妈妈是老师。 ↓

那是电厂？ ↑ 那是电厂。 ↓

三、停顿(1) تنشش

一九四九年十月一日，(|)毛主席|在天安门城楼上，|亲自升起了(|)第一面五星红旗。|

练习

كۆنۈكمە

一、声调 تون

1. 朗读下列音节，注意四个声调、发音、和音长。

تۆۋەندىكى بوغۇملارنى ئۈنلۈك ئوقۇڭلار، ئۇلارنىڭ تۆت تونىغا، تەلەپپۇزىغا ۋە تاۋۇش ئۇزۇنلۇقىغا دىققەت قىلىڭلار.

55	35	214	51
1) ā 阿	á	ǎ	à
2) ō	ó	ǒ	ò 哦
3) ē	é 鹅	ě	è 饿
4) yī 医 衣	yí 姨	yǐ 椅	yì 谊
5) wū	wú 吾	wǔ 五	wù
6) yū	yú 鱼	yǔ 雨 语	yù 寓 育 预
7) āi 哎	ái	ǎi	ài 爱 艾
8) ēi	éi	ěi	èi

2. 朗读下列词语，注意双音节词语的声调、发音和音长。

تۆۋەندىكى سۆزلەرنى ئۈنلۈك ئوقۇڭلار، ئىككى بوغۇملۇق سۆزلەرنىڭ تونلىرىغا، تەلەپپۇزى ۋە تاۋۇش ئۇزۇنلۇقىغا دىققەت قىلىڭلار.

1	2	3	4
-+-	-+ /	-+ V	-+ \
1) yīshēng 医生	gōngrén 工人	bānzhǎng 班长	qīnzì 亲自
2) qiūtiān 秋天	huāyuán 花园	tuōbǎ 拖把	xuāngào 宣告
/+-	/+ /	/+ V	/+ \
3) táohuā 桃花	chénglóu 城楼	cóngcǐ 从此	chénglì 成立
4) líhuā 梨花	nóngmín 农民	píngguǒ 苹果	quánxiào 全校
V+-	V+ /	V+ V	V+ \
5) xǔduō 许多	guǒyuán 果园	shuǐtǒng 水桶	guǒshù 果树
6) wǔxīng 五星	zhǔxí 主席	jǐ kǒu 几口	běn kè 本课
\+-	\+ /	\+ V	\+ \
7) Àishān 艾山	shàng xué 上学	diànchǎng 电厂	shìjiè 世界
8) dì-yī 第一	dàxué 大学	xià yǔ 下雨	zuòyè 作业

3. 朗读下列词语，注意应读轻声的字词

تۆۋەندىكى سۆزلەرنى ئۈنلۈك ئوقۇڭلار ، يېنىك توندا ئوقۇلىدىغان خەت
ۋە سۆزلەرگە دىققەت قىلىڭلار .

1	2	3	4
1) zánmen 咱们	yéye 爷爷	táozi 桃子	nǎinai 奶奶
2) mèimèi 妹妹	kāile 开了	chéngle 成了	shúle 熟了
3) shēngqǐle 升起了	chénglìle 成立了	xià xuě le 下雪了	guā fēng le 刮风了
4) chàng gē le 唱歌了	nǐ bàba 你爸爸	wǒ māma 我妈妈	yǒu yéye 有爷爷

1	2	3
5) chénglóu shang 城楼上	zhànqǐláile 站起来了	hǎoqǐláile 好起来了
6) huà fēijīle 画飞机了	nǐ māma ne 你妈妈呢	nǐmen jiā ne 你们家呢

二、声母、韵母复习(1) b p f; a o i ai ei

(1) شېگمۇ ۋە يۈنمۇلارغا مۇناسىۋەتلىك تەكرار

1. bǐbō	pápō	fēifǎ	pèibèi	pàfèi
2. píbèi	báifà	pǐpèi	fāpái	bōpí

三、朗读下列词组，注意发音、声调、变调和音长

تۆۋەندىكى سۆز بىرىكمىلىرىنى ئۈنلۈك ئوقۇڭلار، ئۇلارنىڭ تەلەپپۇزى، تونلىرى، تون ئۆزگىرىشى ۋە تاۋۇش ئۇزۇنلۇقىغا دىققەت قىلىڭلار.